

Til lovforslag nr. L 59. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 23. juni 1998

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven, straffeloven og ægteskabsloven

(Tidsubegrænset opholdstilladelse, asyl, familiesammenføring og udvisning m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til indenrigsministeren, som denne har besvaret skriftligt og mundtligt.

Et af udvalgets spørgsmål til indenrigsministeren og dennes svar herpå samt henvendelsen fra Landsorganisationen i Danmark er optrykt som bilag til betænkningen.

I udvalgets behandling af lovforslaget er også indgået materiale fra udvalgets behandling af det tilsvarende lovforslag i folketingsåret 1997-98, 1. samling (L 154).

Udvalget har desuden afholdt en intern høring om lovforslaget.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Dansk Flygtningehjælp,
 Det Danske Center for Menneskerettigheder,
 Hviid & Gregersen,
 Landsorganisationen i Danmark,
 Nævnet for Etnisk Ligestilling,
 Smidt og Wilken,
 Stiftsudvalget for Flygtningearbejde i Københavns Stift og
 Ægteskab uden Grænser, Landsforeningen af
 Dansk-udenlandske Ægtepar.

Der er af indenrigsministeren og af nogle mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *mindretal* (Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres medlemmer af

udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af indenrigsministeren stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) vil under en eventuel 3. behandling redegøre for sin stilling til lovforslaget. Mindretallet vil stemme for de af indenrigsministeren og de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Dette standpunkt findes mest hensigtsmæssigt, efter at regeringens chef, statsminister Poul Nyrup Rasmussen, efter ønske fra Det Radikale Venstre har beordret indenrigsministeren til at annullere et til mindretallet givet løfte om at stille et ændringsforslag om passende bolig som betingelse for at opnå familiesammenføring for indvandrere.

Det Radikale Venstre har lagt så megen vægt på, at løftet fra regeringen til Venstre og Det Konservative Folkeparti om at stille det nævnte ændringsforslag blev taget tilbage, at dette har udløst en regeringskrise. Mindretallet ønsker derfor at afvente resultatet af 2. behandling og afstemningerne om ændringsforslagene, før der tages endelig stilling til afstemningen ved en eventuel 3. behandling.

Om forløbet af forhandlingerne med regeringen henvises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 8 og 12.

Mindretallet har lagt megen vægt på at se L 59 og L 60 i sammenhæng og i sammenhæng med de af regeringen afgivne løfter til Venstre og Det

Konservative Folkeparti, nu kun delvis udmøntet i stillede ændringsforslag.

Mindretallet finder, at en vellykket integration forudsætter, at der er styr på tilstrømningen af udlændinge. Manglende styr på tilstrømningen vanskeliggør kommunernes tilrettelæggelse af integrationen.

Mindretallet ønsker ikke mindst, at der tages hul på en egentlig indvandrerpolitik.

Mindretallet finder, at indvandrere i højere grad skal kunne forsørge sig selv og selv skal kunne finde passende bolig, og at det generelt i højere grad skal kræves, at indvandrerne kan klare sig selv.

Mindretallet ønsker den humanitære profil i flygtningepolitikken skærpet. Danmark er ikke et indvandrerland. Det er flygtningene, der skal hjælpes, og først og fremmest i deres nærområder.

Mindretallet henstiller til regeringen, at der i hvert fald på europæisk plan findes en fælles flygtningedefinition, og at der på europæisk plan og i international sammenhæng nu arbejdes målrettet for, at langt flere asylsøgere, der har fået afslag på anmodning om opholdstilladelse, kan modtages af hjemlandet. Det er stærkt utilfredsstillende, at der fortsat er lande, der ikke vil modtage egne statsborgere, og mindretallet finder, at der bør være en langt mere konsekvent sammenhæng mellem Danmarks flygtningepolitik og udlændingepolitikken. Flygtningeproblemer bør først og fremmest løses så tæt på hjemlandet som muligt, og udlændingestøtten bør fratages de lande, der nægter at tage egne statsborgere tilbage.

Mindretallet lægger vægt på, at der gennemføres en langt mere målrettet kontrol med dem, der forsøger at misbruge reglerne om opholdstilladelse, og at kursen mod kriminelle udlændinge skærpes betragteligt. Sådanne stramninger er en afgørende forudsætning for den folkelige forståelse for den samlede udlændingepolitik.

Mindretallet ønsker at påpege, at udvalgsarbejdet har vist, at praksis ved tildeling af opholdstilladelser på visse områder er slækket, hvorfor flere opstramninger i lovforslag nr. L 59 har været helt nødvendige for alene at opfylde bestemmelsernes oprindelige ordlyd og hensigt.

Mindretallet finder det af afgørende betydning, at der ikke igen bliver slækket på praksis, og forventer, at indenrigsministeren løbende fører kontrol med, at dette ikke sker.

Et tredje mindretal (Socialistisk Folkeparti og Enhedslistens medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for de under nr. 1, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 13, 16, 21, 24, 25, 26, 28 og 30 stillede ændringsforslag.

Forslaget til ændring af udlændingeloven består af ganske få lempelser og en række stramninger.

Mange af stramningerne er udarbejdet ud fra et ønske om at undgå svindel med reglerne, som de er i dag. Dette gør sig især gældende for familiesammenføringsreglerne.

I udvalgsarbejdet har det været forsøgt at få overblik over omfanget af dette snyd. Det har ikke været muligt. Og for nogle af områderne er der tale om så få personer, at det er uforståeligt, at man vil stramme reglerne over en kam.

SF og Enhedslisten er glade for, at kravet om forsørgelse ved familiesammenføring med børn under 18 og ægtefæller bortfalder for en lang række grupper. Især kravet til dansk-udenlandske ægteskaber har været stærkt kritiseret, og en stærk gruppe af danskere har henvendt sig til Folketinget om sagen. Dette er nu bragt i orden med lovforslaget, og det hilser partierne velkomment. Men partierne står helt uforstående over for, at man opretholder forsørgelseskravet til en enkelt gruppe: indvandrere. Denne gruppe får samtidig frataget retten til familiesammenføring med forældre over 60. Her er der tale om en gruppe, der ikke har de samme stærke talsmænd som danskere, der gifter sig med udlændinge, og man vælger at fastholde dem i forsørgelseskravet.

Der hviler i det hele taget en ånd af mistillid over lovforslaget, som resulterer i stramninger, og som ikke lover godt for det kulturelle møde.

At forsøge at komme fremmedfjendske holdninger i møde ved at indføre stramninger i en i forvejen ganske stram udlændingelov er uforståeligt for SF og Enhedslisten. Disse partier tror ikke, man kommer fremmedfjendskheden til livs ved at komme den i møde.

SF og Enhedslisten deler helt den kritik, som den radikale udlændingepolitiske ordfører har givet udtryk for i den offentlige debat angående kravet om »passende bolig« for indvandrere, der søger om familiesammenføring. Også SF og Enhedslisten mener, at der er tale om en diskriminerende forskelsbehandling af etniske mindretal.

Dette mindretal ønsker endvidere lovforslaget tilbage til fornyet udvalgsbehandling efter 2. behandling.

En del af dette mindretal (EL) vil endvidere stemme for de af indenrigsministeren under nr. 22 og 23 stillede ændringsforslag.

Et *fjerde mindretal* (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Dansk Folkeparti finder ikke, at lovforslaget indeholder stramminger nok. Lovforslaget indeholder en række svage formuleringer, en række »kan« og ikke »skal«, og det gør loven slap og åben for en række fortolkninger.

Lovforslaget indeholder en række stramminger af mere kosmetisk art. F.eks. at man »kan« udvises efter idømmelse af en straf på mere end 2 år, hvilket dog ikke vil ske, hvis udlændingen har haft ophold her i landet de sidste 3 år.

Lovforslaget indeholder i § 26 (lovens § 1, nr. 19) en række muligheder for ikke at blive udvist, selv om man ellers er dømt til det. Der skal f.eks. tages hensyn til udlændingens tilhørsforhold til det danske samfund, varigheden af udlændingens ophold her i landet, alder, helbredstilstand, tilknytning til udlændingens hjemland osv. Alt for mange hensyn, som kan omgøre en ellers berettiget udvisning, og derfor er værdien af loven stærkt begrænset, og loven vil blive uden nævneværdig virkning.

Et *femte mindretal* (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* og vil stemme for de under nr. 1, 3, 4, 6, 9, 11, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 29 og 30 stillede ændringsforslag.

Et *sjette mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for de under nr. 2, 5, 8, 12, 14, 17, 20, 22, 23 og 27 stillede ændringsforslag. Skulle ændringsforslag nr. 14 ikke blive vedtaget, vil mindretallet stemme for det under nr. 15 stillede ændringsforslag.

Fremskridtspartiet finder mange positive elementer i lovforslaget, bl.a. at de facto-begrebet strammes op; at tidsubegrænset opholdstilladelse ikke meddeles automatisk efter 3 år; at der strammes lidt på familiesammenføringsreglerne for indvandrere; at forsørgelseskravet strammes op og løbende følges op; at arrangerede og pro

forma-ægteskaber ikke skal kunne danne grundlag for familiesammenføring; at strafferammen for menneskesmugling fordobles; og endelig, men vigtigt, at der strammes op på reglerne for udvisning af kriminelle udlændinge.

Men de nævnte positive elementer er efter Fremskridtspartiets mening ikke nok til, at det kan betegnes som tilfredsstillende samlet set og slet ikke sammenholdt med lovforslag nr. L 60 (integrationsloven), som sammen med dette lovforslag udgør regeringens udlændingepakke.

Fremskridtspartiet stemmer imod lovforslaget for at tilkendegive, at de relativt få forbedringer ikke er nok, og for ikke at blive taget til indtægt for den udformning udlændingeloven får efter vedtagelsen af lovforslaget.

Hvis Fremskridtspartiet skulle stemme for lovforslaget, ville det forudsætte, at de facto-begrebet helt udgik af loven, at flygtninge vedbliver at være flygtninge, til de kan vende hjem eller opnå dansk statsborgerskab, at ethvert retskrav på familiesammenføring bortfalder, og at reglerne for udvisning af kriminelle bliver strammet så meget op, at en dom på mere end 30 dages ubetinget fængsel som hovedregel medfører udvisning. Fremskridtspartiet kan endvidere ikke se nogen grund til, at forsørgelseskravet ophæves for flygtninge og for danske og nordiske statsborgere.

Desuden er det vigtigt for Fremskridtspartiet at påpege en væsentlig svaghed i lovforslaget. Trods opstrammingerne om udvisning af kriminelle udlændinge indføres der samtidig flere undtagelsesbestemmelser. Undtagelsesbestemmelser, som reelt udhuler store dele af opstrammingerne. Det fremgår således af lovforslagets bemærkninger side 31, at »De foreslåede ændringer af udvisningsreglerne må antages at ville medføre, at de i § 26 angivne hensyn vil blive inddraget i et større antal sager om udvisning af kriminelle udlændinge, end tilfældet er i dag.« De hensyn, der omtales i § 26, er netop alle undtagelserne, der bevirker, at kriminelle udlændinge alligevel kan blive i Danmark.

Fremskridtspartiet skal i øvrigt henvise til de forslag, partiet har fremsat de senere år, det gælder f.eks.:

1997-98:

L 5 Ophævelse af valgret og valgbarhed for andre udlændinge end statsborgere fra nordiske lande og EU-lande.

- L 115 Afskaffelse af de facto-status.
 B 20 Ophævelse af særrettigheder for udlændinge.
 B 21 Udvisning af kriminelle udlændinge.
 B 79 Udlændingekontrakter.
 B 91 Udvisning af kriminelle udlændinge og foranstaltninger over for udlændinge, der ikke vil medvirke til udsendelse.
 B 93 Ophævelse af særrettigheder for udlændinge.

1996-97:

- L 37 Folkeafstemning om Danmarks udlændingepolitik.
 L 42 Forlængelse af perioden for midlertidig opholdstilladelse.
 L 65 Forbud mod omskæring af kvinder.
 L 131 Ophævelse af valgret og valgbarhed for andre udlændinge end statsborgere fra nordiske lande og EU-lande.
 L 272 Afskaffelse af de facto-status.
 B 43 Udvisning af kriminelle udlændinge.

1995-96:

- L 47 Folkeafstemning om Danmarks udlændingepolitik.
 L 49 Ophævelse af valgret og valgbarhed for andre udlændinge end statsborgere fra nordiske lande og EU-lande.
 B 28 Udvisning af kriminelle udlændinge.
 B 29 Stop for asyl til udlændinge, der er dødsdømt for terrorvirksomhed.

1993-94:

- L 33 Folkeafstemning om Danmarks udlændingepolitik.
 B 16 Stop for yderligere flygtningebevillinger.
 B 75 Udvisning af kriminelle udlændinge.
 B 87 Stop for asyl til udlændinge, der er dødsdømt for terrorvirksomhed.

1992-93:

- L 103 Ophævelse af ikke nordiske statsborgeres valgbarhed og valgret.
 B 20 Stop for yderligere flygtningebevillinger.
 B 102 Stop for etablering af barakbyer til flygtninge.

1991-92:

- L 301 Ophævelse af valgbarhed og valgret for udlændinge.
 B 16 Stop for yderligere flygtningebevillinger i 1991.
 B 78 Stop for yderligere flygtningebevillinger i 1992
 B 92 Ophævelse af særrettigheder for udlændinge.

Et syvende mindretal (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 3. behandling, men vil stemme for de under nr. 1, 5, 11, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 28 og 30 stillede ændringsforslag.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af indenrigsministeren, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af DF og FP):

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag

til

Lov om ændring af udlændingeloven og straffeloven

(Tidsubegrænset opholdstilladelse, asyl, familiesammenføring og udvisning m.v.)«

Til § 1

Af et mindretal (V og KF), tiltrådt af et mindretal (FP):

2) Nr. 1 affattes således:

»1. § 7, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Efter ansøgning gives der endvidere opholdstilladelse til en udlænding, som ikke er omfattet af flygtningekonventionen af 28. juli 1951, men hvor det af lignende grunde anført i andre konventioner, Danmark har undertegnet, der medfører forfølgelse eller tilsvarende overgreb, ikke bør kræves, at den pågældende vender tilbage sit hjemland. Efter ansøgning kan der, hvor andre særligt tungtvejende grunde foreligger, gives opholdstilladelse.«

Af et mindretal (SF og EL), tiltrådt af et mindretal (CD):

3) Nr. 3 udgår.

4) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 9, stk. 1, indsættes efter nr. 5 som nyt nummer:

»01) Forældre til et mindreårigt, dansk barn, når ansøgerens opholdstilladelse er inddraget som følge af samlivsophævelse, jf. § 19, stk. 1, nr. 1.«

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, V, KF, RV, FP og KRF):

5) I den under nr. 4 foreslåede affattelse af § 9, stk. 2, nr. 4, ændres »et år« til: »18 måneder«.

Af et *mindretal* (SF og EL), tiltrådt af et *mindretal* (CD):

6) Nr. 5 udgår.

Af et *mindretal* (SF og EL):

7) Nr. 6 affattes således:

»6. § 9, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Opholdstilladelse efter stk. 1, nr. 4-5, skal betinges af, at den person, der bor i Danmark, påtager sig at forsørge ansøgeren. Opholdstilladelse efter stk. 1, nr. 4-5, skal, med mindre særlige grunde taler derimod, betinges af, at den herboende person, som det påhviler at forsørge ansøgeren, godtgør at være i stand her-til.«

Af et *mindretal* (V og KF), tiltrådt af et *mindretal* (FP):

8) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 9 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Opholdstilladelse efter stk. 1, nr. 2, litra d, skal, medmindre særlige grunde taler derimod, betinges af, at den person, der bor i Danmark, godtgør at råde over en passende bolig. Har den herboende person ikke dansk indfødsret, statsborgerskab i et af de andre nordiske lande eller opholdstilladelse efter §§ 7-8, kan opholdstilladelse efter stk. 1, nr. 3, og stk. 2, nr. 1, såfremt væsentlige hensyn taler herfor, betinges af, at den herboende person godtgør at råde over en passende bolig.«

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 7 og 8.«

Af et *mindretal* (SF og EL), tiltrådt af et *mindretal* (CD):

9) I den under nr. 7 foreslåede affattelse af § 9, stk. 7, ændres »stk. 1, nr. 2-4« til: »stk. 1, nr. 2-5«.

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, V, KF og RV):

10) Efter nr. 7 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 9 indsættes efter stk. 7 som nyt stykke:

»Stk. 8. Kan en ansøgning om opholdstilladelse efter stk. 1, nr. 2, indgives her i landet, jf. stk. 7, og opholder ansøgeren sig her i landet på tidspunktet for ansøgningens indgivelse, kan opholdstilladelse efter stk. 1, nr. 2, på grundlag af samliv på fælles bopæl i ægteskab kun gives, såfremt ansøgeren på tidspunktet for ansøgningens indgivelse har lovligt ophold her i landet i medfør af §§ 1-4 eller i medfør af en opholdstilladelse efter §§ 6-9, eller såfremt ganske særlige grunde taler derfor.«

Af et *mindretal* (SF og EL), tiltrådt af et *mindretal* (CD og KRF):

11) I den under nr. 8 foreslåede § 9, stk. 8-10, udgår stk. 9.

Stk. 10 bliver herefter stk. 9.

Af et *mindretal* (V og KF), tiltrådt af et *mindretal* (FP):

12) Det under nr. 8, foreslåede § 9, stk. 10, affattes således:

»Stk. 10. Kommunalbestyrelsen afgiver efter anmodning fra Udlændingestyrelsen en udtalelse om, hvorvidt den person, der bor i Danmark, er i stand til at forsørge ansøgeren, jf. stk. 3 og 4. Kommunalbestyrelsen afgiver endvidere efter anmodning fra Udlændingestyrelsen en udtalelse om, hvorvidt den person, der bor i Danmark, råder over en passende bolig, jf. stk. 6. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om, hvornår det kan anses for godtgjort, at den person, der bor i Danmark, er i stand til at forsørge ansøgeren, jf. stk. 3 og 4, og råder over en passende bolig, jf. stk. 6, samt om kommunalbestyrelsens udtalelse efter 1. og 2. pkt.«

Af et *mindretal* (SF og EL):

13) *Nr. 10* affattes således:

»10. § 11, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. En tidsbegrænset opholdstilladelse meddelt med henblik på varigt ophold forlænges efter ansøgning, medmindre der er grundlag for at inddrage tilladelsen efter § 19.

Stk. 3. Efter ansøgning meddeles tidsbegrænset opholdstilladelse til en udlænding med opholdstilladelse efter §§ 7, 8 eller 9, stk. 1 og 2, som lovligt har boet her i landet i mere end de sidste 3 år.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.«

Af et *mindretal* (V og KF), tiltrådt af et *mindretal* (FP):

14) I den under *nr. 10* foreslåede § 11, stk. 3, ændres »3 år« til: »7 år«.

Af et *mindretal* (KRF):

15) I den under *nr. 10* foreslåede § 11, stk. 3, ændres »3 år« til: »5 år«.

Af et *mindretal* (SF og EL), tiltrådt af et *mindretal* (CD og KRF):

16) I den under *nr. 12* foreslåede § 19, stk. 1, *nr. 4*, ændres »§ 9, stk. 10« til: »§ 9, stk. 9«.

Af et *mindretal* (V og KF), tiltrådt af et *mindretal* (FP):

17) I *nr. 12* indsættes efter den foreslåede § 19, stk. 1, *nr. 4*, som nyt nummer:

»5) Når opholdstilladelsen er betinget af, at en herboende person godtgør at råde over en passende bolig, jf. § 9, stk. 6, og den herboende person ikke længere kan godtgøre dette. Bestemmelsen i § 9, stk. 10, finder tilsvarende anvendelse.«

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, V, KF, CD og RV):

18) I *nr. 13* ændres »Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.« til: »Stk. 3-6 bliver herefter stk. 2-5.«

19) *Nr. 14* affattes således:

»14. I § 19 indsættes som *stk. 6*:

»Stk. 6. Ved afgørelsen om inddragelse af en opholdstilladelse meddelt i medfør af § 9, stk. 1, *nr. 2*, skal der tages særligt hensyn til, om opholdsgrundlaget ikke længere er til stede som følge af samlivsophør, der skyldes, at udlændingen med opholdstilladelse efter § 9, stk. 1, *nr. 2*, har været udsat for overgreb, misbrug eller anden overlast m.v. her i landet.«

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, V, KF, CD, RV, FP og KRF):

20) I den under *nr. 15* foreslåede affattelse af § 22, *nr. 6*, indsættes efter »§ 261, stk. 2,«: »§ 276, jf. § 286, §§ 278-284, jf. § 286,«.

Af et *mindretal* (KRF), tiltrådt af et *mindretal* (SF og EL):

21) Efter *nr. 21* indsættes som nyt nummer:

»04. § 27, *stk. 2*, ophæves.

Stk. 3-5 bliver herefter *stk. 2-4*.«

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, V, KF, CD, RV, EL, FP og KRF):

22) Efter *nr. 30* indsættes som nyt nummer:

»05. § 39, *stk. 6*, ophæves.«

23) Efter *nr. 35* indsættes som nye numre:

»06. I § 44, *stk. 2, 1. pkt.*, udgår »til unge og ældre«.

07. § 44, *stk. 2, 2. pkt.*, ophæves.«

Af et *mindretal* (SF og EL), tiltrådt af et *mindretal* (CD):

24) *Nr. 44* udgår.

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af DF og FP):

Til § 4

25) Paragraffen udgår.

Til § 5

26) I *stk. 2* ændres »§ 2, *nr. 2*, og § 4« til: »og § 2, *nr. 2*,«.

Af et *mindretal* (V og KF), tiltrådt af et *mindretal* (FP):

27) I *stk. 3, 1. pkt.*, ændres »§ 11, stk. 2-8,« til: »§ 9, stk. 6, § 11, stk. 2-8, § 19, stk. 1, nr. 5, 1. pkt.,«.

Af et *mindretal* (KRF), tiltrådt af et *mindretal* (SF og EL):

28) I *stk. 3, 2. pkt.*, ændres »§ 1, nr. 13« til: »§ 1, nr. 13 og 04«.

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, V, KF, CD og RV):

29) I *stk. 5, 1. pkt.*, ændres »§ 19, stk. 5« til: »§ 19, stk. 6«.

Til § 6

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af DF og FP):

30) I *stk. 2* ændres »§§ 1, 2 og 4« til: »§§ 1 og 2«.

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1, 10, 25, 26 og 30

Der har fra flere sider været rejst kritik af det ved lovforslag nr. 59, § 4, nr. 1, foreslåede forbud mod udlændinges adgang til indgåelse af ægteskab her i landet i tilfælde, hvor den pågældende udlænding alene har ret til at opholde sig her i landet, fordi den pågældendes ansøgning om opholdstilladelse behandles af udlændingemyndighederne.

Det foreslås derfor, at det foreslåede forbud mod asylansøgers adgang til at indgå ægteskab fjernes. I stedet for ophæves asylansøgers adgang til familiesammenføring med en herboende på grundlag af ægteskab.

Ved den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 8, bestemmes det således, at der kun kan gives ægtefællesammenføring, hvis ansøgeren på tidspunktet for ansøgningens indgivelse har lovligt ophold her i landet i medfør af de i bestemmelsen nærmere angivne grunde, der ikke omfatter asylansøgers ophold.

Det vil således i tilfælde, hvor ansøgeren opholder sig her i landet på tidspunktet for ansøgningens indgivelse, som udgangspunkt være en

betingelse for at opnå ægtefællesammenføring efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, at ansøgeren opholder sig lovligt her i landet, fordi den pågældende har opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 6-9 (EF/EØS-statsborgere, asyl, familiesammenføring, andre særlige grunde) eller visum, jf. udlændingelovens § 4, eller fordi der over for den pågældende ikke stilles krav om visum eller opholdstilladelse, jf. udlændingelovens §§ 1-3 (nordiske statsborgere, EF/EØS-borgere i op til seks måneder og visumfri udlændinge).

Udlændinge, der alene opholder sig lovligt her i landet, fordi deres ansøgning om opholdstilladelse er under behandling hos udlændingemyndighederne, vil som udgangspunkt ikke kunne opnå ægtefællesammenføring efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2.

Det indebærer, at asylansøgere, hvis ansøgning er under behandling, og som ikke har gyldigt visum eller opholdstilladelse eller et visumfrit ophold, der ikke er udløbet, som udgangspunkt vil være afskåret fra at opnå ægtefællesammenføring her i landet. Udlændinge, hvis gyldige visum udløber under opholdet i Danmark, og som ansøger om forlængelse af det pågældende visum, vil ligeledes ikke i det tidsrum, der medgår til at behandle denne visumansøgning, kunne opnå familiesammenføring her i landet på grundlag af ægteskab.

Hvis ganske særlige grunde taler derfor, vil der kunne gives opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, selv om ansøgerens eneste grundlag for lovligt ophold her i landet er, at den pågældendes ansøgning om opholdstilladelse er under behandling. Der vil f.eks. kunne foreligge ganske særlige grunde, såfremt den pågældende udlænding har opholdt sig her i landet i flere år og har opnået en påviselig personlig tilknytning til den herboende ægtefælle. Har ægteparret fællesbørn, vil et kortere samliv kunne være tilstrækkeligt. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den ved lovforslag nr. L 59, § 1, nr. 7, foreslåede affattelse af udlændingelovens § 9, stk. 7, side 20, hvor de tilsvarende kriterier for at tillade indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse efter bl.a. udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, her i landet er nærmere beskrevet.

Det er alene udlændinges adgang til opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, på grundlag af ægteskab, der begrænses af den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 9,

stk. 8. Et længerevarende fast samlivsforhold vil fortsat kunne begrunde opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, uanset at parterne måtte have indgået ægteskab. Det bemærkes i den forbindelse, at der i disse tilfælde vil foreligge sådanne ganske særlige forhold, at ansøgning vil kunne indgives her i landet efter udlændingelovens § 9, stk. 7.

Det er ansøgerens opholdsgrundlag og opholdssted på tidspunktet for ansøgningens indgivelse, der er afgørende ved anvendelsen af § 9, stk. 8.

Opholder ansøgeren sig her i landet på tidspunktet for ansøgningens indgivelse, finder den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 8, anvendelse, hvad enten ægteskabet er indgået her i landet eller i udlandet.

Vælger en udlænding, hvis eneste grundlag for lovligt ophold her i landet er, at den pågældendes ansøgning om opholdstilladelse er under behandling, at rejse til udlandet og indgive ansøgning om opholdstilladelse efter § 9, stk. 1, nr. 2, derfra, vil den foreslåede begrænsning i adgangen til ægtefællesammenføring finde anvendelse, hvis ansøgeren vender tilbage til Danmark og opretholder sin oprindelige ansøgning om opholdstilladelse.

Har en udlænding opholdt sig som asylansøger her i landet og i den forbindelse indgået ægteskab med en herboende person, kan den pågældende på et senere tidspunkt indgive ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, på grundlag af ægteskab enten fra udlandet eller, hvis den pågældende på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, opholder sig lovligt her i landet i medfør af udlændingelovens §§ 1-4 eller i medfør af en opholdstilladelse på andet grundlag efter udlændingelovens §§ 6-9, her i landet.

Efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 8, er det en betingelse for ægtefællesammenføring efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, at ansøgeren på tidspunktet for ansøgningens indgivelse opholder sig her i landet i medfør af et af de i § 9, stk. 8, angivne opholdsgrundlag. Opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, på grundlag af ægteskab kan gives, uanset om de i § 9, stk. 8, angivne opholdsgrundlag efter ansøgningens indgivelse ophører, f.eks. fordi ansøgers visum eller opholdstilladelse på andet grundlag er udløbet

efter ansøgningens indgivelse, og ansøger herefter alene opholder sig her i landet, fordi ansøgningen om opholdstilladelse behandles her i landet.

Den eventuelle merbelastning for Udlændingestyrelsen vil indgå i den samlede ressourcetilførsel til styrelsen i 1999 og følgende år, der vil ske under hensyn til virkningen af de samlede regelændringer på udlændingområdet, det forventede antal sager samt foreliggende effektiviseringsmuligheder.

Den eventuelle merbelastning for Indenrigsministeriets departement skønnes at kunne afholdes inden for den i lovforslaget fastsatte ramme for ressourcetilførsel.

De foreslåede bestemmelser skønnes ikke at have kommunaløkonomiske, erhvervsøkonomiske, erhvervsadministrative, miljømæssige eller EU-retlige konsekvenser.

Det foreslås endvidere, at bestemmelsen om, at asylansøgere ikke kan meddeles familiesammenføring på grundlag af ægteskab indgået her i landet, træder i kraft dagen efter lovens bekendtgørelse i Lovtidende. Det foreslås endvidere, at bestemmelsen af retssikkerhedsmæssige hensyn ikke finder anvendelse for udlændinge, der inden lovens ikrafttræden har indgivet ansøgning om opholdstilladelse.

Til nr. 2

Langt de fleste asylsøgere får fortsat opholdstilladelse efter de facto-reglen. Forslagsstillerne ønsker fortsat, at der gælder et retskrav på opholdstilladelse, som følger af andre konventioner end flygtningekonventionen. Forslagsstillerne finder, at der derudover bør være en snæver adgang for myndighederne til i ganske særlige tilfælde at give en asylsøger de facto-status.

Til nr. 3, 6, 9 og 24

Ændringsforslagene fastholder indvandrerens mulighed for at få familiesammenføring med forældre over 60. Det er en mulighed, som i dag bliver benyttet af ganske få, og forslagsstillerne finder det uforståeligt, at man vil udelukke muligheden helt for indvandrere, når andre grupper fortsat har muligheden.

Til nr. 4

Ændringsforslaget medfører, at en udlænding får et retskrav på familiesammenføring med sit

herboende danske, mindreårige barn, såfremt udlændingens opholdstilladelse inddrages som følge af dødsfald eller skilsmisse inden for 3-årsgrænsen.

Til nr. 5

Ved lovforslag nr. L 59, § 1, nr. 4, er det foreslået, at der kan meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, hvis ganske særlige grunde taler derfor, herunder at udsendelse, jf. udlændingelovens § 30, ikke har været mulig i mindst et år.

Det foreslås, at den i udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, foreslåede periode, hvor det efter udsendelsesbestræbelser skal have været udsigtsløst at udsende udlændingen af landet, forinden der kan meddeles opholdstilladelse efter bestemmelsen, udvides fra et år til 18 måneder.

Det vil fortsat altid være en betingelse for meddelelse af opholdstilladelse, at udlændingen har medvirket ved udsendelsesbestræbelserne. Denne betingelse gælder, uanset om udsendelse af andre grunde end den pågældende udlændings manglende medvirken ikke er mulig.

Politiet skal herefter forelægge de sager for Udlændingestyrelsen, hvor der er forløbet mindst 18 måneder efter udløbet af den seneste udrejsefrist, og hvor udsendelse efter politiets vurdering må anses for udsigtsløs.

Nærværende ændringsforslag indebærer en yderligere skærpelse i forhold til den gældende praksis, hvorefter der kan meddeles midlertidig opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, til afviste asylansøgere, hvor det - uden at dette skyldes manglende medvirken fra udlændingens side - ikke har været muligt at udsende den pågældende på grund af udsendelsehindringer, og der er forløbet mindst tre måneder efter den seneste udrejsefrist.

Til nr. 7

Ændringsforslaget indebærer, at det kun vil være i forbindelse med familiesammenføring med forældre over 60 år, at der stilles et forsørgelseskrav.

Til nr. 8 og 12

Mindretallet finder, at en herboende indvandrer - som et supplement til udlændingelovens forsørgelseskrav - bør godtgøre at råde over en passende bolig som betingelse for meddelelse af

familiesammenføring til ægtefælle/samlever og - i visse tilfælde - mindreårige børn.

Boligkravet stilles for at sikre, at det er realistisk at gennemføre en familiesammenføring her til landet, og for at undgå, at herboende indvandrere på grund af familiesammenføring påføres påtrængende boligsociale problemer. Herved opnås blandt andet en mere smidig udnyttelse af den kommunale anvisningsret i det almenyttige og private boligbyggeri.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 6, 1. pkt., skal der således, medmindre særlige grunde taler derimod, som betingelse for meddelelse af opholdstilladelse efter § 9, stk. 1, nr. 2, litra d, stilles krav om, at den herboende godtgør at råde over en passende bolig. Der kan således ikke stilles krav om godtgørelse af råden over en passende bolig, hvis den herboende ægtefælle/samlever har dansk indfødsret, statsborgerskab i et af de andre nordiske lande eller opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-8.

Der vil ved afgørelsen af, om en bolig kan anses for passende, blive lagt afgørende vægt på de normale boligmæssige behov, som en familie må anses at have henset til familiens størrelse. Det vil derfor være et kriterium, at boligen er selvstændig og ikke er del af en større bolig. Boligen er selvstændig, når der forefindes selvstændigt køkken og toilet. En selvstændig lejlighed kan anses for passende bolig, når den indeholder mindst to beboelsesrum, og når der er højst to personer pr. beboelsesrum. Ved vurderingen af antal personer pr. beboelsesrum skal indgå alle personer, der bebor boligen - dvs. ægtefælle/samlever, ægtefællernes/samlevernes børn samt eventuelle andre familiemedlemmer og personer, der bebor boligen. En lejlighed med to beboelsesrum vil således eksempelvis kunne anses for en passende bolig for en familie bestående af to forældre og to børn.

I tilfælde, hvor der som betingelse for familiesammenføring med ægtefællen/samleveren er stillet krav om godtgørelse af råden over en passende bolig, og hvor ægtefællernes/samlevernes mindreårige barn indrejser samtidig med ægtefællen, vil kravet om godtgørelse af råden over en passende bolig indebære, at det medfølgende barn indregnes i husstandens beboerantal. Også i tilfælde, hvor ægtefællen/samleveren er gravid på tidspunktet for afgørelsen om familiesammenføring, vil det kommende barn skulle indregnes i husstandens beboerantal. Indrejser et

mindreårigt barn efterfølgende, vil der, såfremt væsentlige hensyn taler derfor, kunne stilles krav om godtgørelse af råden over en passende bolig som betingelse for meddelelse af opholdstilladelse til barnet, jf. ovenfor. Barnet vil da skulle indregnes i husstandens beboerantal.

Vurderingen af, om den herboende person råder over en passende bolig, vil skulle foretages af den herboendes opholdskommune. Det foreslås derfor i § 9, stk. 10, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen efter anmodning fra Udlændingestyrelsen afgiver en udtalelse om, hvorvidt den person, der bor i Danmark, råder over en passende bolig, jf. § 9, stk. 6.

Udtalelsen fra de kommunale myndigheder skal indeholde en indstilling om, hvorvidt kravet om godtgørelse af råden over en passende bolig er opfyldt. Indstillingen lægges til grund ved udlændingemyndighedernes vurdering af kravet i forbindelse med afgørelsen om familiesammenføring.

Bestemmelserne i udlændingelovens § 40, stk. 4, om, at erklæringer, der afgives til oplysning i sager efter udlændingeloven, kan kræves afgivet på tro og love, og § 40, stk. 5, om erstatningsansvar for afgivelse af urigtig forklaring, finder tilsvarende anvendelse for oplysninger, der afgives i relation til kravet om godtgørelse af råden over en passende bolig.

Det foreslås endvidere, at den ved lovforslag nr. L 59, § 1, nr. 8, foreslåede bemyndigelse for indenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler om, hvornår det kan anses for godtgjort, at den person, der bor i Danmark, er i stand til at forsørge ansøgeren, og om kommunalbestyrelsens udtalelse herom, udvides til også at omfatte spørgsmålet om, hvornår kravet om passende bolig kan anses for godtgjort, og kommunalbestyrelsens udtalelse herom, jf. den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 10, 3. pkt. Hensigten hermed er at sikre en ensartet anvendelse af reglen i de enkelte kommunalbestyrelser.

Den foreslåede bemyndigelse giver adgang til at fastsætte regler for såvel Udlændingestyrelsens afgørelser efter § 9, stk. 6, samt for kommunalbestyrelsens udtalelser om, hvorvidt kravet om godtgørelse af råden over en passende bolig er opfyldt. Der vil herudover kunne fastsættes nærmere regler om, hvilken kommunalbestyrelse, der skal anmodes om en udtalelse efter § 9, stk. 10, 2. pkt., og om klagemuligheder

og retsvirkning af kommunalbestyrelsens udtalelser.

Ændringsforslagene blev den 16. juni 1998 af regeringen fremsendt til Retsudvalget efter, at der hos indenrigsministeren i en længere periode havde været forhandlinger om lovforslagene nr. L 59 og nr. L 60. Forhandlingerne foregik mellem regeringspartierne og oppositionspartierne Venstre og Det Konservative Folkeparti.

Ændringsforslagene var en del af regeringens løfter til Venstre og Det Konservative Folkeparti. På nærværende lovforslag er regeringens tilsagn i øvrigt udmøntet på ændringsforslagene nr. 1, 5, 10, 20, 22, 23, 25, 26 og 30.

Efter måneders forhandling blev ændringsforslagene om en passende bolig imidlertid overraskende af regeringen trukket tilbage fredag den 18. juni 1998, før betænkning var afgivet.

Ifølge dagspressen skyldtes aftalebruddet modstand fra Det Radikale Venstres folketingsgruppe. Mindretallet finder dette aftalebrud meget overraskende, idet den radikale udlændingeordfører under hele forløbet har deltaget i forhandlingerne. Det Radikale Venstre har ved hvert møde indtaget en meget offensiv attitude for at overtale Venstre og Det Konservative Folkeparti til at modtage de givne tilbud. Det er helt klart for mindretallet, at Det Radikale Venstre allerede ved de fælles møders begyndelse var overordentligt velorienteret om hvert eneste forslag, som blev tilbudt af indenrigsministeren til Venstre og Det Konservative Folkeparti.

Mindretallet finder det derfor meget overraskende, at Det Radikale Venstre, efter at forhandlingerne var afsluttet, offentligt har tilkendegivet, at partiet alligevel ikke kunne støtte indholdet af nærværende ændringsforslag, der blev udformet i Indenrigsministeriet og fremsendt af ministeren til udvalget.

Mindretallet ønsker at udtrykke stærk kritik af, at den radikale udlændingeordfører ikke vil påtage sig ansvaret for, at ændringsforslaget alligevel ikke fremsættes af regeringen. Mindretallet finder, at Det Radikale Venstre ved hele sin handlemåde, herunder forsøget på at kaste mistanke på indenrigsministeren, på alle måder har overtrådt de uskrevne spilleregler på Christiansborg. Det har altid været reglen, at man kan stole på, at aftaler holdes, og at man i hvert fald ved løftebrud selv står frem og tager ansvaret for det. Mindretallet ønsker tillige at kritisere statsministeren, der som regeringens chef for at und-

gå et regeringsbrud uden videre har foranlediget, at et væsentligt tilbud til Venstre og Det Konservative Folkeparti blev trukket tilbage, efter at disse partier havde accepteret det.

Mindretallet finder, at statsministeren ved sin handling har opført sig uværdigt og styrket mindretallets mistillid til statsministeren, idet statsministeren i dagene efter afgørelsen har gjort sig helt usynlig og ikke har haft mod til offentligt at vedstå beslutningen.

Det fremgår af forløbet af forhandlingerne og dagspressen, at ingen i den socialdemokratiske folketingsgruppe har udtrykt sig kritisk om regeringens løfter til Venstre og Det Konservative Folkeparti. Venstre og Det Konservative Folkeparti finder det derfor helt naturligt, at de ændringsforslag, som indenrigsministeren har trukket tilbage, alligevel kommer til afstemning.

Derfor har mindretallet besluttet at stille ændringsforslagene.

Mindretallet forventer, at den socialdemokratiske gruppe stemmer for ændringsforslagene.

Mindretallet lægger megen vægt på, at ændringsforslagene gennemføres. Forslagene skal dels ses som en begyndelse til en egentlig indvandringspolitik, hvor der i højere grad stilles betingelser for, at der overhovedet kan gives opholdstilladelse til indvandring, dels findes forslagene nødvendige for at afværge boligsociale problemer. Endelig skal forslagene ses som et vigtigt boligpolitisk redskab for kommunerne. Kommunerne bør ikke stilles i den situation, at der på grund af familiesammenføring påføres kommunen en pligt til at stille en ny bolig til rådighed eventuelt med den følge, at danskere i boligkøen må vige.

Mindretallet vil nøje studere afstemningsresultatet, før der tages stilling til, hvorvidt mindretallet kan medvirke til en afstemning om selve lovforslagene før sommerferien, og besluttet, hvorledes mindretallet vil stille sig til de to lovforslag ved en eventuel 3. behandling.

Til nr. 11 og 16

Ændringsforslagene skal ses som et modtræk til den mistænkeliggørelse, som rejses af lovforslagets bestemmelse om arrangerede ægteskaber. Det er forslagsstillerens opfattelse, at der først og fremmest er behov for en styrket social indsats over for de især unge kvinder, som i Danmark tvinges ind i arrangerede ægteskaber. Dis-

se personer har i første omgang brug for adgang til hjælp og rådgivning, herunder hjælp til at reetablere forholdet til deres egen familie.

Til nr. 13

Ændringsforslaget sikrer ret til tidsubegrænset opholdstilladelse til alle udlændinge, som har haft lovligt ophold i Danmark i 3 år. Samtidig fjernes de foreslåede bestemmelser om, at udvist integrationsvilje, undladelse af grov kriminalitet og manglende gæld til det offentlige skal være betingelser for tidsubegrænset opholdstilladelse.

Til nr. 14

Dansk flygtningepolitik bør være humanitær, men behøver nødvendigvis ikke gøre alle flygtninge til indvandrere.

Hovedreglen bør derfor være tidsbegrænset opholdstilladelse. Forslagsstillerne ser ingen modsigelse i, at der samtidig stilles krav til personer, der har fået tidsbegrænset opholdstilladelse, idet det må være en del af den humanitære forpligtelse, at personer, der har fået lovligt ophold, både hjælpes og forpligtes til at blive selvforsørgende. Forslagsstillerne tager afstand fra den holdning, at personer med midlertidigt ophold blot skal opbevares, og finder, at en sådan politik nedbryder de pågældende og vanskelig-gør en tilbagevenden til hjemlandet.

I den forbindelse understreger forslagsstillerne, at man finder det nødvendigt, at enhver asylansøger fra den første dag forpligtes til at deltage i alt forefaldende arbejde på asylcentret og efter personlig baggrund forpligtes til at bidrage med hjælp til uddannelse, pleje m.v. af andre beboere.

Efter 7 år skal der, medmindre særlige grunde taler herimod, være mulighed for tidsbegrænset opholdstilladelse. Denne 7-års-frist hænger sammen med mulighederne for at erhverve dansk indfødsret.

Til nr. 15, 21 og 28

Med ændringsforslagene forlænges den af regeringen foreslåede 3-årsgrænse for tidsubegrænset opholdstilladelse til en 5-årsgrænse, dog således at de 5 år for asylansøgeres vedkommende regnes fra tidspunktet for asylansøgningens indgivelse.

Det bemærkes, at der herved ikke ændres ved særreglen i udlændingelovens § 27, stk. 3, hvor-

efter perioden i den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 11, stk. 3, for så vidt angår udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7 og § 9, stk. 2, nr. 5, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter jugoslaverloven, regnes fra tidspunktet for den første meddelelse af opholdstilladelse i medfør af jugoslaverloven eller, hvis ansøgningen om opholdstilladelse er indgivet her i landet, fra tidspunktet for ansøgningens indgivelse. Fristen regnes fra det tidligste af de nævnte begyndelsestidspunkter.

Det bemærkes endvidere, at ophævelsen af udlændingelovens § 27, stk. 2, alene vil have virkning for opholdstilladelser, der er meddelt fra og med den 1. januar 1999.

Såfremt ændringsforslagene vedtages, vil forslagsstillerne under en fornyet udvalgsbehandling nøje gennemgå lovforslaget i den form, det foreligger efter afstemningen ved 2. behandling og eventuelt stille ændringsforslag til 3. behandling, hvis visse utilsigtede konsekvenser af ændringsforslagene måtte vise sig.

Til nr. 17

Det foreslås, at der i § 19, stk. 1, nr. 5, 1. pkt., indsættes en ny bestemmelse, således at det - i lighed med den i lovforslag nr. L 59, § 1, nr. 12, foreslåede bestemmelse i § 19, stk. 1, nr. 4, vedrørende løbende opfyldelse af forsørgelseskravet - sikres, at et stille krav om godtgørelse af råden over en passende bolig ikke blot er opfyldt ved meddelelsen af opholdstilladelsen, men løbende overholdes, indtil udlændingen har opnået tidsubegrænset opholdstilladelse.

Er der stille krav om godtgørelse af råden over en passende bolig første gang, der gives opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2, litra d, § 9, stk. 1, nr. 3 eller § 9, stk. 2, nr. 1, skal opholdstilladelsen som udgangspunkt nægtes forlænget eller inddrages, hvis det efterfølgende kan konstateres, at kravet ikke opfyldes. Det forudsættes i den forbindelse, at det af udlændingemyndighedernes første afgørelse udtrykkeligt fremgår, at opholdstilladelsen er meddelt under den forudsætning, at den herboende godtgør at råde over en passende bolig, når et sådant krav er stille, indtil tidspunktet for meddelelse af tidsubegrænset opholdstilladelse.

Udlændingemyndighederne vil - uafhængigt af vurderingen af, hvorvidt der fortsat skal stilles

krav om godtgørelse af forsørgelsesevnen - skulde foretage en selvstændig vurdering af, hvorvidt kravet om godtgørelse af råden over en passende bolig fortsat er opfyldt.

Der skal i hvert enkelt tilfælde foretages en vurdering af, om det fortsat er rimeligt at stille krav om godtgørelse af råden over en passende bolig.

Det foreslås endvidere, at den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 10, finder tilsvarende anvendelse ved afgørelser om inddragelse eller nægtelse af forlængelse, fordi kravet om godtgørelse af råden over en passende bolig ikke længere kan anses for opfyldt, jf. herved den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 5, 2. pkt. Kommunalbestyrelsen afgiver således efter anmodning fra Udlændingestyrelsen en udtalelse om, hvorvidt den herboende fortsat opfylder kravet om godtgørelse af råden over passende bolig. Der henvises nærmere til bemærkningerne til nr. 8 og 12.

Til nr. 18, 19 og 29

Der er tale om lovtekniske rettelser, der er forbundet med overgangsbestemmelserne for de foreslåede ændringer til § 1, nr. 13 og 14.

Til nr. 20

Ved lovforslag nr. L 59, § 1, nr. 15, foreslås det bl.a., at ubetinget frihedsstraf for en række forskellige former for forsætlig kriminalitet skal være omfattet af den samme udvidede adgang til udvisning, der i dag gælder ved dom for narkotikakriminalitet, jf. de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 22, nr. 4-6.

Det foreslås, at den udvidede adgang til udvisning - udover ved de anførte lovovertrædelser i de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 22, nr. 4-6 - også skal gælde ved ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter, for berigelseskriminalitet af særlig grov beskaffenhed, jf. herved straffelovens §§ 276-284, jf. § 286.

Udvisning vil således kunne ske, hvis udlændingen idømmes ubetinget frihedsstraf efter straffelovens § 276 om tyveri, og tyveriet bedømmes til at være af særlig grov beskaffenhed, såsom på grund af den måde, hvorpå det er udført, eller fordi det er udført af flere i forening eller under medtagelse af våben eller andet farligt

redskab eller middel, eller på grund af de stjålne genstandes betydelige værdi eller de forhold, under hvilke de befandt sig, såvel som når tyverier er begået i større antal, jf. straffelovens § 286, stk. 1. Den forhøjede strafferamme anvendes i tyverisager typisk ved professionelt prægede pengeskabstyverier, og når tyveriet retter sig mod særligt værdifulde objekter, f.eks. indbrud i guldsmedeforretninger, og har en systematisk eller professionel karakter. Overtrædelse af straffelovens § 276, jf. § 286, stk. 1, straffes med fængsel i indtil fire år.

Udvisning vil ligeledes kunne ske, hvis udlændingen idømmes ubetinget frihedsstraf efter straffelovens § 278 om underslæb, § 279 om bedrageri, § 279 a om databedrageri, § 280 om mandatsvig eller § 283 om skyldnersvig, og lovovertrædelsen bedømmes til at være af særlig grov beskaffenhed, eller der er begået et større antal lovovertrædelser, jf. straffelovens § 286, stk. 2. Overtrædelse af straffelovens §§ 278-280 og 283, jf. § 286, stk. 2, straffes med fængsel i indtil otte år.

Udvisning vil ligeledes kunne ske, hvis udlændingen idømmes ubetinget frihedsstraf efter straffelovens § 281 om afpresning, § 282 om åger eller § 284 om hæleri, og lovovertrædelsen bedømmes til at være af særlig grov beskaffenhed, eller der er begået et større antal lovovertrædelser, jf. straffelovens § 286, stk. 3. Overtrædelse af straffelovens §§ 281, 282 og 284, jf. § 286, stk. 3, straffes med fængsel i indtil seks år.

Til nr. 22 og 23

Det er fundet rimeligt at ligestille gebyret for udstedelse af dansk rejselegitimation til udlændinge med gebyret for udstedelse af dansk nationalitetspas til danske statsborgere.

Det foreslås derfor, at udlændingelovens § 44, stk. 2, 1. pkt., ændres, således at udlændinge uanset alder ligestilles med danske statsborgere i samme aldersgruppe, for så vidt angår beløbet på gebyret for udstedelse af rejselegitimation.

Herefter skal udlændinge mellem 18 og 67 år betale 400 kr. for udstedelse af konventionspas eller dansk fremmedpas, jf. paslovens § 4 a, stk. 1, hvorefter personer mellem 18 og 67 år betaler 400 kr. for udstedelse af dansk nationalitetspas. Udlændinge under 18 år eller over 67 år skal betale 150 kr. for udstedelse af konventionspas eller dansk fremmedpas, jf. paslovens § 4 a, stk. 3,

hvorefter personer under 18 år eller over 67 år betaler 150 kr. for udstedelse af dansk nationalitetspas.

Der skal ligeledes efter de nærmere regler i paslovens § 4 a, stk. 5, betales gebyr ved ombytning af pas, udstedelse af ekstra pas og udstedelse af nyt pas i gyldighedsperioden. Ved udstedelse af nyt pas efter gyldighedsperiodens udløb betales det i paslovens § 4 a fastsatte gebyr for udstedelse af pas.

Der skal derimod ikke efter paslovens § 4 a betales gebyr ved forlængelsespåtegning, hvilket kan ske efter de nærmere regler i pasbekendtgørelsens § 26. Bestemmelsen i udlændingelovens § 44, stk. 2, 2. pkt., hvorefter der ikke skal ske betaling ved forlængelse, foreslås følgelig ophævet, idet den manglende gebyrbetaling ved forlængelsespåtegning følger af henvisningen i udlændingelovens § 44, stk. 2, 1. pkt., til paslovens § 4 a.

Den foreslåede ligestilling af gebyret for udstedelse af rejselegitimation omfatter også særlig rejselegitimation til udlændinge. Den gældende regel i udlændingelovens § 39, stk. 6, hvorefter der betales 150 kr. for udstedelse af særlig rejselegitimation, foreslås derfor ophævet.

Laissez-passer udstedt af politiet i forbindelse med udsendelse af en udlænding er fortsat gebyrfri.

De foreslåede ændringer af udlændingelovens § 39, stk. 6, og § 44, stk. 2, træder i kraft dagen efter lovens bekendtgørelse i Lovtidende, jf. lovforslag nr. L 59, § 5, stk. 1.

Efter paslovens § 4 a, stk. 4, betales gebyr for udstedelse af pas ved indgivelsen af pasansøgning. Ved pasansøgninger, der er indgivet inden lovens ikrafttræden, finder de hidtidige regler således fortsat anvendelse.

Til nr. 27

Det foreslås, at bestemmelserne om passende bolig træder i kraft den 1. januar 1999 og ikke finder anvendelse for udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse inden den 1. januar 1999. Herved sikres, at udlændingemyndighederne og kommunerne kan forberede procedurerne for anvendelsen af kravet om godtgørelse af råden over passende bolig, ligesom den administrative regulering kan træde i kraft samtidig med de foreslåede bemyndigelser.

Lissa Mathiasen (S) fmd. Per Kaalund (S) Dorte Bennedsen (S) Else-Marie Mortensen (S)
Jan Petersen (S) Anne Baastrup (SF) nfm. Sonja Albrink (CD) Elisabeth Arnold (RV)
Søren Søndergaard (EL) Birthe Rønn Hornbech (V) Inge Dahl-Sørensen (V)
Karen Rønde (V) Tom Behnke (FP) Bendt Bendtsen (KF) Pernille Sams (KF)
Peter Skaarup (DF) Jann Sjursen (KRF)

Nogle af udvalgets spørgsmål til indenrigsministeren og dennes svar herpå

Samrådsspørgsmål A:

Hvordan vil ministeren sikre, at loven er i overensstemmelse med artikel 23 og 26 i FN's flygtningekonvention, når man ikke vil høre UNHCR?

Bilag 133: Udkast til talepapir til brug for samråd A

Der er stillet to enslydende spørgsmål til hvert af de fremsatte lovforslag. Jeg vil besvare de to spørgsmål under ét.

Jeg vil gerne starte med at gentage over for udvalget, at lovforslag nr. L 59 og L 60 efter min opfattelse er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser - og naturligvis også med artikel 23 og 26 i FN's flygtningekonvention. Der er i bemærkningerne til lovforslagene redegjort for forslagenes forhold til internationale konventioner, og konklusionen er her, at lovforslagene ikke strider mod de internationale konventioner.

Jeg har i besvarelsen af spørgsmål nr. 11 til lovforslag nr. L 59 og spørgsmål 20 til lovforslag nr. L 60 gjort rede for grunden til, at jeg ikke har fundet anledning til at indhente en udtalelse fra UNHCR, Europarådet og FN om lovforslagenes forenelighed med internationale konventioner. Lad mig kort gentage de vigtigste grunde til, at jeg er nået frem til denne konklusion:

Allerførst vil jeg understrege, at der ikke står noget i de relevante internationale konventioner om, at vi skal indhente udtalelser fra de internationale organisationer, inden vi gennemfører vores lovgivning.

Det hænger sammen med det næste, jeg vil fremhæve:

De forskellige internationale organisationer er ikke indrettet på at afgive sådanne udtalelser. Disse organisationer er ikke udstyret med en særlig kompetence eller en særlig sagkundskab, der gør dem i stand til bedre end f.eks. danske myndigheder at vurdere, om nationale bestemmelser er forenelige med internationale konventioner.

Tværtimod.

Dette at vurdere et lands lovgivning er jo ikke bare et spørgsmål om at læse lovteksten - eller lovforslagets tekst. Hvis man skal forstå lovgivningen, må man også have et godt kendskab til landets øvrige lovgivning, til domspraksis, administrativ praksis, til landets juridiske tradition og fortolkningsstil. Det kendskab kan internationale organisationer naturligvis ikke have.

Noget andet er, at UNHCR og andre internationale organisationer selvsagt kan yde en værdifuld bistand til forståelsen af de internationale konventioner, som har betydning for den nationale udformning og udmøntning af lovgivningen.

Derfor vil en høring af UNHCR om enkelte tvivlsspørgsmål, som organisationen har en særlig viden om, selvsagt ikke være et problem. Tværtimod skal vi da bruge UNHCR, når det er relevant i sådanne tilfælde.

Men hvis vi bad UNHCR og andre internationale organisationer om en generel udtalelse om de to lovforslag, der nu er under behandling, kunne man vel med rette spørge: Hvorfor kun denne gang - hvorfor ikke hver gang vi skal ændre vores udlændingelovgivning? Ja man kunne måske endda spørge: Skal vi ikke høre UNHCR og andre organisationer, hver gang der skal udstedes en bekendtgørelse på området?

Prøv engang at forestille jer, hvordan det ville virke i praksis.

Efter min opfattelse har Folketinget ansvaret for, hvordan Danmarks internationale forpligtelser skal komme til udtryk i den danske lovgivning. Det ændres ikke af nok så mange høringer af UNHCR og andre internationale organisationer. Det ansvar synes jeg Folketinget må tage på sig og søge at leve op til. Hvis vi skal gennemføre tidskrævende høringer af UNHCR og andre internationale organisationer, hver gang udlændingelovgivningen skal ændres, kan det reelt komme til at betyde, at Folketinget ikke selv bestemmer udviklingen på området.

Jeg vil også gerne pege på en anden væsentlig

Bilag til bet. o. lovf. vedr. udlændingeloven m.v.

grund til, at jeg ikke har fundet det nødvendigt at høre UNHCR og andre internationale organisationer. Vi har jo allerede kontrolmekanismer, der sikrer, at de internationale forpligtelser bliver overholdt i praksis. Således vil domstolene og de administrative myndigheder ved behandling af konkrete enkeltsager bruge konventionerne. Den borger, der mener, at de danske myndigheder har handlet i strid med internationale konventioner ved behandlingen af hans eller hendes konkrete sag, vil således kunne få en sag herom prøvet ved domstolene. Jeg må her også understrege, at de administrative myndigheder har pligt til at iagttage Danmarks internationale forpligtelser ved behandlingen af enkeltsager. Jeg må også nævne, at Folketingets respektive udvalg naturligvis har mulighed for at anmode om et ministeriums vurdering af et lovforslags forenelighed med internationale konventioner.

Det har da også været tilfældet i forhold til behandlingen af de verserende forslag L 59 om ændring af udlændingeloven m.v. og L 60 om forslag til en integrationslov.

Lad mig her kort opridse regeringens begrundelse for, at integrationslovforslaget er foreneligt med flygtningekonventionen.

Der har været rejst to spørgsmål i den forbindelse. Det første spørgsmål angår introduktionsydelsen. Spørgsmålet, der har været rejst, er, om introduktionsydelsen stemmer overens med artikel 23 i flygtningekonventionen. Det andet spørgsmål, der har været rejst, angår artikel 26 i flygtningekonventionen. Der spørges, om det er foreneligt med denne bestemmelse i flygtningekonventionen, at det som udgangspunkt vil få konsekvenser for adgangen til at modtage introduktionsydelse, hvis udlændingen afbryder sit introduktionsprogram ved at flytte til en anden kommune under integrationsforløbet.

Det første spørgsmål om introduktionsydelsen knytter sig som nævnt til artikel 23 i flygtningekonventionen.

Artikel 23 i flygtningekonventionen bestemmer, at flygtninge, der har opnået opholdstilladelse i henhold til konventionen, skal have samme behandling som et lands egne statsborgere med hensyn til offentlig hjælp og understøttelse.

Til det spørgsmål vil jeg gerne først understrege, at det, vi foreslår, kun angår de første tre år, efter at en udlænding er anerkendt som flygtning her i landet. Herefter betragtes disse flygtninge ikke længere som nyankomne udlændinge og

udgør derefter ikke i forhold til den almindelige sociale lovgivning nogen særlig gruppe. En flygtning vil således efter de første tre år modtage kontanthjælp og andre ydelser efter den sociale lovgivning under samme betingelser som andre borgere her i landet.

Synspunktet bag regeringens forslag er, at flygtninge som nyankomne udlændinge ikke kan sammenlignes med nogen anden gruppe af borgere her i landet under de første tre års ophold. Det giver således ikke nogen mening at behandle sådanne nyankomne udlændinge som almindelige kontanthjælpsmodtagere.

Vi har jo måttet erkende, at den hidtidige integrationsindsats ikke har været tilstrækkelig målrettet mod at hjælpe nyankomne udlændinge - herunder flygtninge - til at blive ydende medlemmer af det danske samfund på lige fod med andre borgere her i landet. Det er det, som vi med integrationslovforslaget vil rette op på. Derfor foreslår vi, at flygtninge og andre nyankomne udlændinge de første tre år modtager et særligt tilrettelagt introduktionsprogram, der i forhold til den enkeltes evner og behov tilgodeser hensynet til en effektiv integration her i landet på den bedst mulige måde. Den særlige introduktionsydelse skal ses på denne baggrund.

Nyankomne flygtninge og andre nyankomne udlændinge udgør en særlig gruppe, der ikke som gruppe kan sammenlignes med almindelige kontanthjælpsmodtagere. Der er derfor ikke nogen nødvendig sammenhæng mellem niveauet for introduktionsydelsen og niveauet for den almindelige kontanthjælpsats. En modtager af statens uddannelsesstøtte modtager eksempelvis heller ikke et beløb, der svarer til den almindelige kontanthjælpsats. Unge kontanthjælpsmodtagere under 25 år modtager som et andet eksempel heller ikke den almindelige kontanthjælp, men en kontanthjælp, der er afpasset efter denne særlige gruppes behov. Disse to nævnte persongrupper modtager en ydelse, som er lavere end den almindelige introduktionsydelse. Også det understreger, at vi taler om en særlig gruppe, der ikke efter regeringens opfattelse bør behandles som almindelige kontanthjælpsmodtagere.

Det viser sig også på et andet punkt: Nemlig derved, at der ved indtægter fra deltidsbeskæftigelse ikke - som det er tilfældet med kontanthjælpsmodtagere - sker en reduktion af introduktionsydelsen krone for krone, men alene sker

en forholdsmæssig reduktion. På denne måde er der i ordningen indbygget et øget incitament for den enkelte nyankomne udlænding til at søge at opnå indtægter ved beskæftigelse som supplement til introduktionsydelsen.

Endelig vil jeg pege på, at de nyankomne udlændinge udover introduktionsydelsen efter lovforslaget tilbydes en række ydelser. Programmet indeholder således et kursus i samfundsforståelse, intensiv danskundervisning og aktivering. Den samlede værdi af ydelserne er på ingen måde lavere end værdien af de ydelser, der gives til personer, som er omfattet af reglerne om konstanthjælp.

Det andet spørgsmål, der er rejst, angår som nævnt flygtningekonventionens artikel 26.

Efter flygtningekonventionens artikel 26 skal Danmark give flygtninge, der lovligt befinder sig inden for Danmarks område, samme ret til at vælge deres opholdssted og til frit at bevæge sig

inden for Danmarks område, som udlændinge i almindelighed har.

Og det er lige netop det, der er tilfældet - også efter en vedtagelse af integrationslovforslaget.

Efter lovforslaget behandles konventionsflygtninge således på nøjagtig samme måde som andre nyankomne udlændinge.

Det er rigtigt, at vi foreslår regler, der medfører, at det kan få konsekvenser, at en nyankommen udlænding afbryder sit introduktionsprogram ved at flytte til en anden kommune i de første tre år. Men disse regler gælder ikke kun nyankomne konventionsflygtninge. Reglerne gælder for alle nyankomne udlændinge. Der vil derfor gælde de samme regler for nyankomne flygtninge, som der gælder for nyankomne udlændinge i almindelighed.

De foreslåede regler er derfor ikke i strid med flygtningekonventionens artikel 26.

Landsorganisationen i Danmark

Rosenørns Allé 12
1634 København V

Den 15. juni 1998

Henvendelsen fra Landsorganisationen i Danmark

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Supplerende bemærkninger til høringsvar til integrationslovene

LO afgav i forbindelse med L 155 (integrationsloven) og L 154 (lov om ændring af udlændingeloven, straffeloven og ægteskabsloven) et høringsvar.

De bemærkninger som LO havde til de to lovforslag er stadig aktuelle i forbindelse med behandlingen af L 59 og L 60. Herudover har LO følgende supplerende bemærkninger.

Med hensyn til aktivering i introduktionsprogrammet er det positivt, at der lægges op til mere fleksible og individuelle ordninger. Det er dog stadig et problem, af det hverken er muligt at tilbyde aktivering i form af jobtræning med løntilskud hos private eller offentlige arbejdsgivere eller ordninger med jobrotation.

Herudover bør det understreges, at LO stadig er betænkelige over for introduktionsydelsens niveau, begrænsningen i den frie bosætningsret, indgrebet mod arrangerede ægteskaber og indgrebet mod asylansøgnernes ret til at indgå ægteskab, mens de afventer asyl.

Endelig er det væsentligt at nævne, at den ekspertise som Dansk Flygtningehjælp besidder, i videst muligt omfang bør anvendes i det fortsatte integrationsarbejde og at Dansk Flygtningehjælp fortsat bør eksistere som institution. Der bør i forbindelse med omstillinger etableres en overgangsordning eller omstillingsordning, som giver medarbejderne de bedste betingelser for fortsat fuld beskæftigelse.